

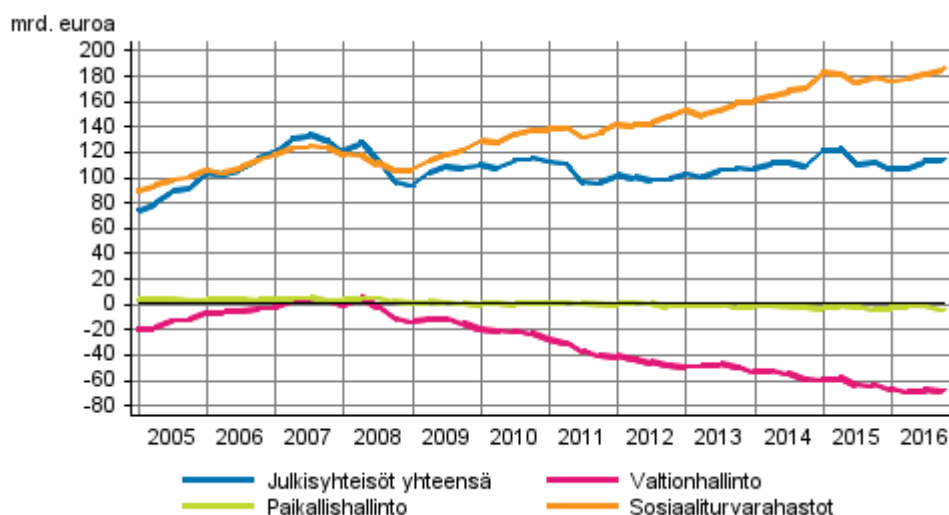
Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito

2016, 4. neljännes

Julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat kasvoivat niukasti vuoden 2016 neljännellä neljänneksellä

Julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat, eli rahoitusvarojen ja velkojen erotus, olivat 114,3 miljardia euroa vuoden 2016 lopussa. Nettorahoitusvarat nousivat 0,9 miljardia euroa edellisestä neljänneksestä. Työeläkelaitosten ja muiden sosiaaliturvarahastojen nettorahoitusvarat kasvoivat yhteensä 3,9 miljardia euroa, mutta valtionhallinnon ja paikallishallinnon nettorahoitusvarat supistuivat. Koko vuoden 2016 aikana julkisyhteisöjen yhteenlasketut nettorahoitusvarat kasvoivat ennakkotiedon mukaan 2,1 miljardia euroa. Vuosimuutos oli 1,9 prosenttia eli lähes saman verran kuin edellisenäkin vuonna. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoon.

Julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat

Valtionhallinnon nettorahoitusvarat laskivat edellisen neljänneksen tasosta 0,6 miljardia euroa olleen viimeisen neljänneksen lopussa -67,6 miljardia euroa. Sekä valtion varat että velat kasvoivat neljänneksen aikana. Valtion varat kasvoivat 1,5 miljardia euroa ja velat 2,0 miljardia euroa, mikä johti nettorahoitusvarojen laskuun.

Viimeisen neljänneksen aikana valtionhallinnon varoista talletukset nousivat 1,0 miljardia euroa ja pitkäaikaiset lainasaamiset vähenivät 0,4 miljardia euroa. Noteerattujen osakkeiden kanta kasvoi 0,7

miljardia euroa ja muut saamiset 0,6 miljardia euroa. Veloista lyhyt- ja pitkäaikaisten velkapaperien kanta kasvoi yhteensä 2,2 miljardia euroa. Kokonaisuudessaan vuoden 2016 aikana valtion nettorahoitusvarat vähenivät 4,5 miljardilla eurolla.

Vuoden 2016 neljännen neljänneksen lopussa paikallishallintosektorin nettorahoitusvarat olivat -3,9 miljardia euroa. Vuoden aikana nettorahoitusvarat vähenivät 0,3 miljardia euroa. Neljännen neljänneksen lopussa pitkäaikaisten lainojen kanta oli 16,5 miljardia euroa. Vuoden takaiseen ajankohtaan nähden kasvua oli 0,7 miljardia euroa.

Työeläkelaitosten nettorahoitusvarat kasvoivat 4,3 miljardia euroa vuoden 2016 viimeisen neljänneksen aikana, niin että vuoden lopun taso oli 185,1 miljardia. Rahasto-osuuksiin virtasi nettomääräisesti lisää varoja 3,2 miljardia euroa, minkä lisäksi työeläkelaitokset saivat niistä hallussapitovoittoja 4,0 miljardia euroa. Osakesijoitusten kanta nousi 1,3 miljardilla eurolla pääasiassa hallussapitovoittojen ansiosta. Velkapapereihin sijoitettujen varojen yhteismäärä väheni neljänneksen aikana 3,7 miljardia euroa ja talletuskanta supistui 1,3 miljardia.

Muiden sosiaaliturvarahastojen nettorahoitusvarat laskivat 0,5 miljardia euroa edellisestä neljänneksestä ja olivat vuoden lopussa 0,7 miljardia. Lasku johtui pääasiassa talletuskannan supistumisesta 0,4 miljardilla eurolla. Vuositason muutos muiden sosiaaliturvarahastojen nettorahoitusvaroissa oli kuitenkin ennakkotietojen mukaan niukasti positiivinen.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen varat, velat ja nettorahoitusvarallisuus, mrd. euroa.....	4
---	---

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Työeläkelaitosten hallussapitämät osakkeet ja osuudet.....	5
--	---

Liitekuvio 2. Valtionhallinnon rahoitusvarat.....	5
---	---

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito.....	6
---	---

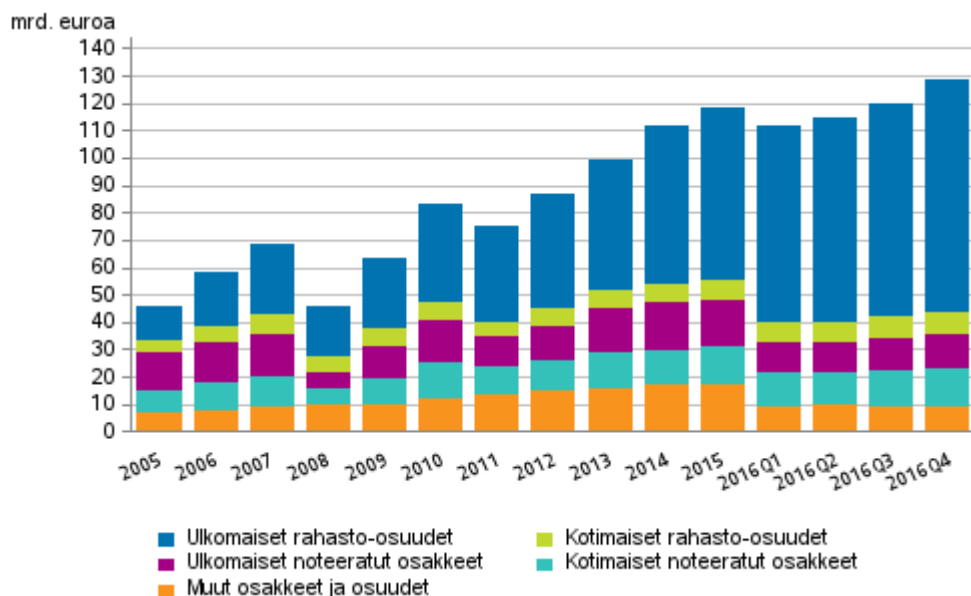
Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen varat, velat ja nettorahoitusvarallisuus, mrd. euroa

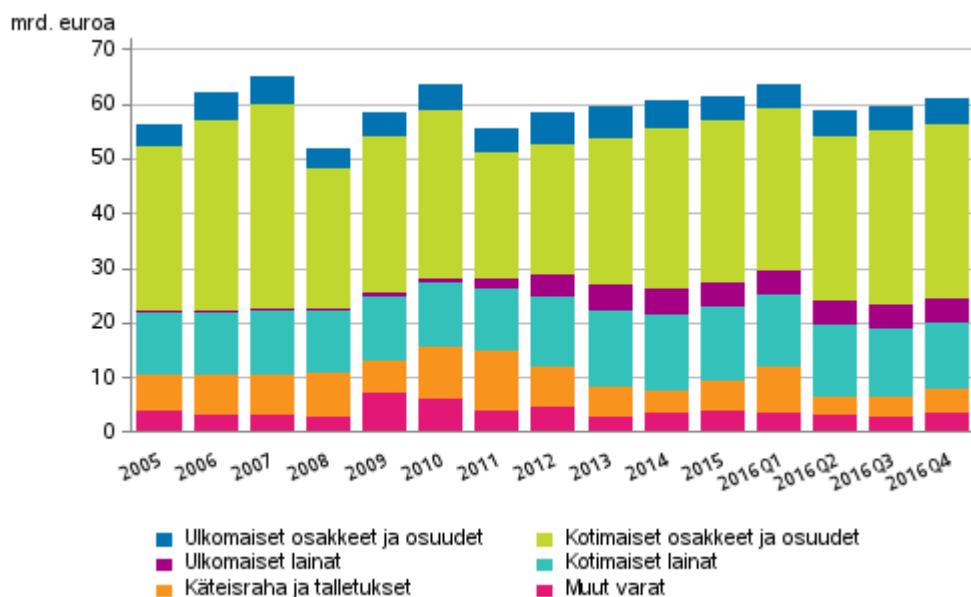
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016/Q1	2016/Q2	2016/Q3	2016/Q4
Varat	Julkisyhteisöt yht.	213,3	180,7	205,7	228,1	217,9	234,8	247,5	264,1	273,4	273,3	271,1	275,5	282,0
	Valtionhallinto	64,9	51,7	58,5	63,7	55,6	58,5	59,5	60,7	61,3	63,6	58,8	59,7	61,1
	Paikallishallinto	20,9	21,0	20,8	22,4	23,8	23,5	24,3	26,1	26,6	26,9	27,5	27,2	26,8
	Sosiaaliturvarahastot	127,4	108,0	126,4	142,0	138,5	152,8	163,7	177,4	185,4	182,8	184,8	188,6	194,0
Velat	Julkisyhteisöt yht.	83,1	83,9	97,7	112,5	121,9	136,1	139,7	154,2	161,3	166,3	163,3	162,2	167,7
	Valtionhallinto	62,2	62,6	73,6	86,6	95,8	106,4	108,8	119,2	124,5	130,3	127,3	126,7	128,8
	Paikallishallinto	17,6	18,6	19,9	21,4	22,8	24,9	26,8	28,5	30,2	29,2	29,1	28,8	30,8
	Sosiaaliturvarahastot	3,4	2,7	4,2	4,5	3,3	4,7	4,1	6,4	6,6	6,8	6,9	6,6	8,2
Netto	Julkisyhteisöt yht.	130,1	96,8	108,0	115,6	96,1	98,8	107,9	110,0	112,1	107,0	107,8	113,4	114,3
	Valtionhallinto	2,7	-10,9	-15,1	-22,9	-40,2	-47,9	-49,3	-58,6	-63,1	-66,7	-68,5	-67,1	-67,6
	Paikallishallinto	3,3	2,4	0,9	1,0	1,0	-1,4	-2,5	-2,4	-3,6	-2,3	-1,6	-1,5	-3,9
	Sosiaaliturvarahastot	124,1	105,3	122,2	137,4	135,2	148,1	159,7	171,0	178,9	176,0	178,0	182,0	185,8

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Työeläkelaitosten hallussapitämät osakkeet ja osuudet

Liitekuvio 2. Valtionhallinnon rahoitusvarat

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa julkisyhteisöjen eli valtion, kuntien ja sosiaaliturvarahastojen rahoitusvaroja ja velkoja vuosineljänneksien lopussa sekä niiden määriin vaikuttavia rahoitustaloustoimia (virtoja) neljänneksien aikana.

Tilastokeskuksessa laaditaan julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpidoon lisäksi rahoitustilinpidoon vuositilastoa, joka kattaa kaikki Suomen kansantalouden sektorit sekä Suomen ja ulkomaiden välisen rahoitustaseen ja rahoitustaloustoimet. Rahoitustilinpidoon noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012). Tilasto perustuu EU:n asetukseen. Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 2010) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitojärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 2010, Euroopan Yhteisöjen tilastotoimisto Eurostat, 2010. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa hyödynnetään paitsi rahoitustilastoja, myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Neljännesvuositilaston laskenta perustuu kuntien ja sosiaaliturvarahastojen osalta myös vuosittaisen rahoitustilinpidoon lukuihin.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Maksutase

Tilastokeskuksessa laadittava Suomen maksutasetilasto on rahoitustilinpidoon tärkein ulkomaat-sektorin tietolähde. Neljännesvuosittain saatavassa maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpidoon laadinnassa käytetään maksutaseen sisältämää rahoitustasetta, joka kuvaa ulkomaisia saamia ja velkoja sekä niiden muutoksia. Maksutasetilaston kirjaukset ovat pääosin yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Kuntatalous neljännesvuosittain

Paikallishallinnon tärkein tietolähde vuodesta 2016 alkaen on Tilastokeskuksen tuottama tilasto, Kuntatalous neljännesvuosittain, joka kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin talousarvioiden toteutumisen mukaisesti. Tilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien velasta ja eräistä saamisista vaateittain. Tilasto perustuu otokseen 1.- 3. neljänneksen osalta. Neljänneksen neljänneksen tiedot kattavat kaikki kunnat ja kuntayhtymät.

Kuntatalous

Paikallishallinnon toinen tietolähde on Tilastokeskuksen tuottama tilasto Kuntatalous, joka sisältää vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytetään rahoitustilinpidoon laadinnassa.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään päätietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin tuottamaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta ja valtion johdannaisista.

Työeläkelaitosten varatiedonkeruu

Työeläkelaitosten tärkein tietolähde on Tilastokeskuksen ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n yhteistiedonkeruu työeläkelaitosten varoista. Neljännesvuosittainen tiedonkeruu alkoi vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tiedoilla ja siihen vastaavat pakollista työeläkevakuuttamista hoitavat eläkeyhtiöt, kassat, säätiöt ja erityislaitokset sekä Keva, Valtion Eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto, Kela ja Suomen Pankki. Tiedusteltava sisältö kattaa yksiköiden rahoitusvarat, muut varat sekä tietoja niiden velasta. Tiedot kattavat jaottelun varatyyppeihin ja vastinsektoreihin sekä ulkomaisten erien osalta maajaottelun. Taseiden lisäksi kysytään myös virtatietoja.

Arvopaperitilasto

Velkapapereiden ja noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Suomen Pankin arvopaperitilastoa (Securities holdings statistics). Tilasto sisältää kunkin sektorin hallussapitämät arvopaperit neljänneksen lopussa sekä neljänneksen aikaiset rahoitustaloustoimet. Arvopaperitilaston luokitukset vastaavat rahoitustilinpidon luokituksia.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Siksi lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia.

Oman vaikeutensa rahoitustilinpidon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidon määritelmistä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoja on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla. Alipeittoa esiintyy lähinnä kuntasektorin tiedoissa, joiden päälähteenä käytetty kuntien talouden neljännesvuositilasto ei sisällä kuntayhtymien tietoja. Tietolähteiden käytössä pyritään systemaattisuuteen ja jatkuvuuteen.

Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa voidaan arvioida eri tietolähteiden luotettavuutta suhteessa muihin tietoihin. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenveto onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta. Yhteenvedossa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella.

Yksi keino arvioida julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilejä suhteessa kansantalouden reaalitylinpidon kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä rahoitustilien sisältämään nettoraahoitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroiksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Erojen suuruus vaihtelee alasektoreittain ja tyypillisesti erot ovat suurempia neljännesvuosi- kuin vuositasolla. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä lainkaan, vaan tilit pakotetaan tasapainoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus

Julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon neljännesvuositiedot julkaistaan noin kolmen kuukauden viiveellä. Rahoitustilinpidon vuosijulkaisu tuotetaan noin kuuden kuukauden viiveellä. Vuositietojen laadinnan aikaan on edellisvuoden osalta käytettävissä kattavammat lähteet kuin neljännesvuositietoja aiemmin laadittaessa, joten neljänneksen tiedot saattavat tarkentua. Tarkentumista voi tapahtua toki muidenkin julkistusten yhteydessä. Käytännössä muutokset ovat yleensä pieniä. Sen sijaan menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjakorjauksia tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi. Tilastokeskuksen seuraavien julkistusten tarkat julkistamispäivät löytyvät tämän sivuston kohdasta Tulevat julkistukset.

5. Tietojen saatavuus

Tiedot raportoidaan Eurostatille ja Euroopan keskuspankille kolmen kuukauden viiveellä, minkä jälkeen ne ovat saatavissa myös Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Eurostat julkaisee joitakin julkisyhteisöjen

rahoitustilinpidon neljännesvuositilastojen lukuja omilla internetsivuillaan, joten Eurostatin sivuilta on mahdollista saada vertailukelpoista tietoa Euroopan unionin jäsenmaiden julkisyhteisöjen rahoitustilinpidosta myös neljännesvuosittain.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset ovat myös voineet vaikuttaa tietojen vertailtavuuteen. Aikasarjat ovat saatavilla vuodesta 1999 alkaen, taseiden osalta jo vuoden 1998 viimeisestä neljänneksestä.

7. Eheys ja yhtenäisyys

Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito koostuu monista eri lähdetilastoista saaduista tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Vertailua ei usein ole järkevääkään tehdä.

Myös rahoitustilinpitotilasto sisältää julkisyhteisöjen tiedot ja ne ovat täysin yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon tietojen kanssa. Tilastojen julkaisutarkkuus ei kuitenkaan kaikilta osin ole sama, vaan julkisyhteisöjen rahoitustilinpito esittää julkisyhteisöjen tiedot tarkemmalla tasolla kuin rahoitustilinpito.

Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka -tilaston liitetietoina julkaistavat raportointitaulut julkisyhteisöjen rahoitustaloustoimista ovat yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon kanssa. Sen sijaan velkatiedot poikkeavat rahoitustilinpidon tiedoista arvostuksen osalta. Rahoitustilinpidossa velka kirjataan markkina-arvoon. Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka -tilastossa sekä julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain -tilastossa velka kirjataan nimellisarvoon.

Lisätietoja

Henna Laasonen 029 551 3303

Timo Ristimäki 029 551 2324

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-1948 (pdf)